

Nationaal Park
Drentsche Aa

Inspirerend:
nieuw
bezoekerscentrum

DOOR STROOM

MAGAZINE

VOORJAAR 2025

44

zwart-witte kop
met rood petje

Kraanvogel
is terug

BESTUURLIJKE
adviescommissie
Drentsche Aa

Drenthe

OP VERSCHILLENDE PLEKKEN IN NATIONAAL PARK DRENTSCHE

AA WORDT NIEUW NATUURGEBIED GEVORMD. HET GAAT

OM DE STUKJES DIE NOG GELEGD MOETEN WORDEN OM DE

PUZZEL COMPLEET TE MAKEN. HET INRICHTEN VAN DEZE

STUKKEN NATUUR DRAAGT TEGELIJK BIJ AAN WATERBERGING

EN BETERE WATERKWALITEIT. BIJ DE FUNCTIEVERANDERING

VAN GROND ZIJN VEEL BELANGEN IN HET GEDING EN DAT

VRAAGT OM EEN ZORGVULDIGE AANPAK. DAARVOOR STAAT DE

BESTUURLIJKE ADVIESCOMMISSIE DRENTSCHE AA.

Doorstroom
stelt voor:

Bestuurlijke Adviescommissie Drentsche Aa: niet erg bekend, wel heel belangrijk

Nooit gehoord van de Bestuurlijke Adviescommissie (BAC) Drentsche Aa? U bent vast de enige niet. "Wij zijn veel minder bekend dan bijvoorbeeld het Overlegorgaan Drentsche Aa", weet commissievoorzitter Jan Broertjes. "Ergens vreemd, want wij verzetten veel werk en hebben een groot budget te besteden." Zijn commissie heeft namelijk als taak om binnen de grenzen van het Nationaal Park grond voor nieuwe natuur vrij te maken en in te richten. "Dat kan op twee manieren: door grond op te kopen of door contracten met de grondeigenaren af te sluiten waardoor ze de grond als natuurgebied gaan beheren. Zij worden dan gecompenseerd voor de waardedaling van hun grond en krijgen daarnaast een beheervergoeding", legt Broertjes uit. De relatieve onbekendheid van de commissie is daarbij misschien wel een voordeel: "Wij komen bij mensen in de achtertuin, we raken belangen en dat betekent dat we voortdurend intensief met veel mensen moeten overleggen. We moeten met iedereen door één deur kunnen. Daarom is het misschien wel goed dat wij op de achtergrond blijven, om zo dingen gedaan te krijgen."

In de BAC zijn alle belanghebbende partijen vertegenwoordigd (zie kader).

Broertjes is onafhankelijk voorzitter. Hij brengt veel bestuurservaring mee: veertien jaar als wethouder in Zeewolde, zeven jaar als burgemeester van Vlagtwedde en zes jaar als burgemeester van Midden-Drenthe. Daarnaast had hij lange tijd een melkveebedrijf, en ook die ervaring komt goed van pas. Het grootste deel van de grond waar de plannen van de commissie over gaan is immers landbouwgrond.

Broertjes beschrijft de werkwijze van de commissie: "Om onze opgave, in totaal 1600 hectare nog te realiseren nieuwe natuur, behapbaar te maken hebben we hem opgeknipt in zestien deelgebieden. De deelgebieden zitten in verschillende fases zoals verkenning, planvorming, uitvoering en afronding. In de planvormingsfase stellen we in samenspraak met bewoners en betrokkenen een inrichtingsplan op. In schetssessies, keukentafelgesprekken, inloopavonden en wandelingen met bewoners geeft Prolander of soms het waterschap de plannen vervolgens geleidelijk vorm."

"Uiteindelijk leidt dat tot een definitief plan waar de BAC over adviseert aan Gedeputeerde Staten zodat zij er een klap op kunnen geven. Na het doorlopen van de officiële inspraakprocedures,

de vergunningverlening en eventueel wijziging van het bestemmingsplan kan de uitvoering beginnen. Die is vaak in een paar maanden klaar, het is het snelste onderdeel van het hele proces." Inrichtingsmaatregelen kunnen bijvoorbeeld bestaan uit een beekloop weer kronkelend maken, reliëf herstellen, slenken graven en sloten afdammen of dempen. Die laatste zijn meestal gegraven om de landbouw droge grond onder de voeten te geven, terwijl de natuur vaak juist gebaat is bij meer water. Inmiddels is in enkele deelgebieden de uitvoering afgerond of aan de gang, waaronder Geelbroek, met 400 hectare veruit het grootste deelgebied.

Aankoop en ruiling van grond is een belangrijk middel om de doelen te bereiken waar de commissie voor staat. Broertjes benadrukt: "Wij zijn een adviescommissie, wij kopen zelf geen grond maar adviseren alleen, het is de provincie die koopt. Overigens heb ik nog niet meegemaakt dat een advies van ons niet werd overgenomen. Over onze adviezen is binnen de commissie ook altijd consensus bereikt. Er wordt in de commissie niet gestemd, hoewel dat formeel wel zou kunnen. Ik vind het essentieel dat alle neuzen dezelfde kant op wijzen."

Bij aankoop en ruiling kan het gaan om grond binnen én buiten de begrenzing, en niet alleen om de beoogde natuurgrond: andere grond kan als ruilgrond van belang zijn. En voor alle duidelijkheid: alle aankopen vinden plaats op basis van vrijwilligheid; onteigening ten behoeve van natuur is in Drenthe niet aan de orde. De aangekochte grond wordt niet een op een doorverkocht aan een natuurbeheerorganisatie, zoals dat in het verleden wel gebeurde. “Dat is wettelijk niet meer toegestaan.” Een grondeigenaar hóeft zijn grond niet te verkopen of akkoord te gaan met de verandering van de functie in natuur. Dat betekent wel dat een enkel (nog) niet beschikbaar perceel de uitvoering van een project langdurig kan vertragen als dat perceel essentieel is voor de inrichting. Omwille van de tijd wordt daar niet altijd op gewacht met het maken van de inrichtingsplannen. “Daardoor krijgen we soms te horen ‘jullie praten over mijn grond’. Dat klopt, daartoe zijn we wel gedwongen door de tijd.” Landelijk is afgesproken dat het Natuurnetwerk Nederland in 2027 af moet zijn. Voor de doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water is dat zelfs een wettelijke verplichting. “We doe er alles aan om dat mogelijk te maken”, besluit Broertjes.

Beleidstermen

- De doelen waar de Bestuurlijke Adviescommissie Drentsche Aa aan werkt staan in het Programma Natuurlijk Platteland (PNP) Drenthe.
- De in te richten nieuwe natuurgebieden maken samen met alle bestaande natuur deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN; vroeger Ecologische Hoofdstructuur -EHS- genoemd). Het grootste deel van de (bestaande en nieuwe) natuur in Nationaal Park Drentsche Aa valt ook onder het Natura 2000-gebied Drentsche Aa. Natura 2000 is een predicaat voor de belangrijkste natuurgebieden binnen de Europese Unie.
- De inrichtingsplannen van de commissie dragen ook bij aan het realiseren van waterbeleidsdoelen in het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), zoals meer waterberging en schoner water, en waar mogelijk aan verbetering van landbouwstructuur, recreatie en leefbaarheid.

FOTO: PROLANDER

Organisatie

- In de Bestuurlijke Adviescommissie Drentsche Aa zitten Waterschap Hunze en Aa's, Gemeente Tynaarlo en Gemeente Aa en Hunze (mede namens de gemeenten Groningen, Assen en Midden-Drenthe), Staatsbosbeheer, LTO, Drents Agrarisch Jongeren Kontakt, Drents Particulier Grondbezit en de deelprogrammaleider Drentsche Aa van de provincie Drenthe.
- De vergaderingen van de Bestuurlijke Adviescommissie Drentsche Aa (vijf per jaar) worden voorbereid door een projectteam, die bestaat uit medewerkers van dezelfde organisaties.
- Het secretariaat van de commissie is in handen van Prolander, de uitvoeringsorganisatie voor inrichting van het landelijk gebied van de provincies Groningen en Drenthe. Prolander verzorgt ook het feitelijke uitvoerende werk, van de voorbereiding van de inrichtingsplannen tot de aanbesteding en de controle op de uitvoering van het werk.

Projecten in uitvoering

GEELBROEK

Na een voorbereidingsperiode van liefst tien jaar is de uitvoering van het inrichtingsproject Geelbroek nu echt begonnen. Herstel van de natuurlijke waterhuishouding is de kern van de herinrichting van dit brongebied van de Drentsche Aa, onderdeel van het Natura 2000-gebied Drentsche Aa. De belangrijkste maatregelen zijn dempen en ondieper maken van sloten, graven van een slenk, verleggen van de Geelbroekerweg, herstellen van historische slotenpatronen en aanleggen van recreatieve voorzieningen zoals een wandelpad. Ook wordt in samenwerking met een particuliere grondeigenaar een gebied geschikt gemaakt voor particulier natuurbeheer. In opdracht van Prolander voert aannemer Avitec de werkzaamheden uit. Naar verwachting zullen deze in mei 2025 zijn afgerond.

DE SPELDEN

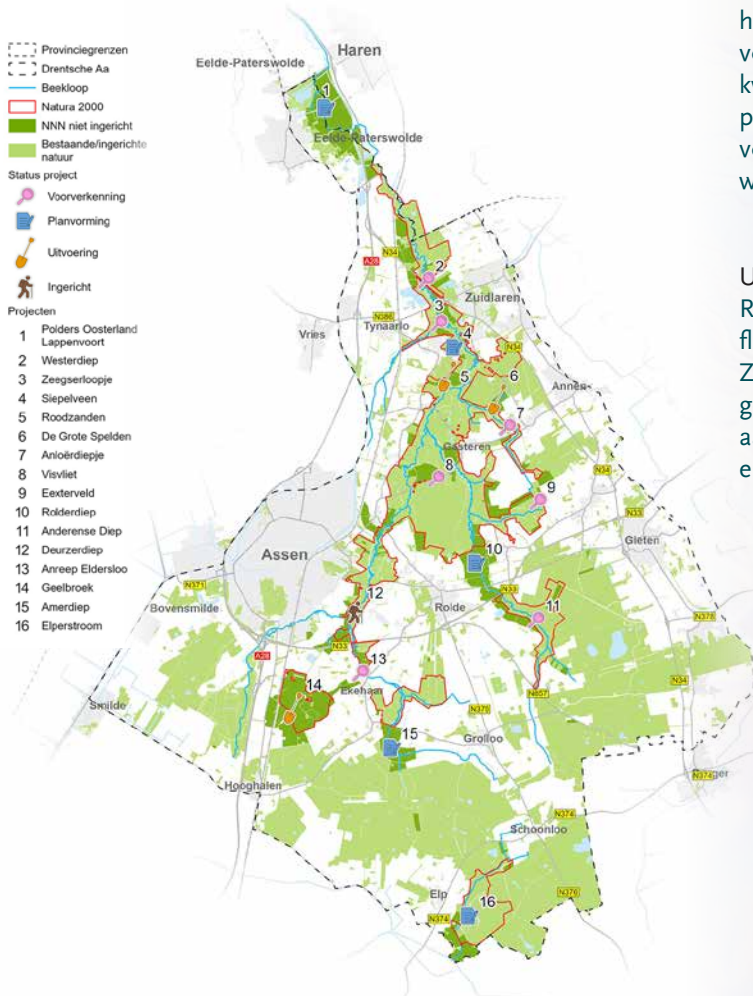
Sinds december 2024 zijn er machines aan het werk in de Grote Spelden, een gebied van 20 hectare iets ten noordwesten van Anloo, grenzend aan het beekdal van het Anlooërdiepje. De diepe sloot in het midden van het gebied verandert in een brede, ondiepe slenk. Bij hevige regenval stroomt het water door de slenk richting het diepje. Hierdoor wordt de natuurlijke situatie zo goed mogelijk hersteld. Aannemer is Kramer Metslawier, bijgestaan door Sweco als directievoerder. Afgesproken is dat de aannemer in ieder geval voor het broedseizoen klaar moet zijn, zodat de natuur weer haar gang kan gaan.

DE VLEDDERS

De zwemplas bij camping De Vledders ten westen van Schipborg ving kwelwater af voordat het in het beekdal van het Schipborgsche Diep terecht kwam. Terwijl dat kwelwater voor de natuur in het beekdal juist erg belangrijk is. Om meer kwelwater door te laten naar het beekdal wordt het waterpeil van de zwemplas met 40 centimeter verhoogd. Om te voorkomen dat daardoor het ligstrand onder water verdwijnt, wordt dit ook met 40 centimeter verhoogd.

Uitvoering vertraagd: ROODZANDEN

Roodzanden is een gebied van 60 hectare op de westelijke flank van het beekdal van het Schipborgsche Diep, tussen Zeegse en Oudemolen, dat wordt heringericht als natuurgebied en als zodanig één geheel gaat vormen met het aangrenzende beekdal. De uitvoering is met een jaar vertraagd en staat nu voor het winterseizoen 2025-26 op de planning.

Meer weten?

Meer weten over de inhoud en de achtergronden van de inrichtingsplannen? Scan dan de QR-code en bekijk de storymaps per deelgebied.

Wilt u op de hoogte blijven van de vorderingen? Prolander brengt zo'n vijf keer per jaar een gratis digitale nieuwsbrief uit. Scan de QR-code om u te abonneren.

*zwart-witte kop
met rood petje*

De kraanvogel is terug

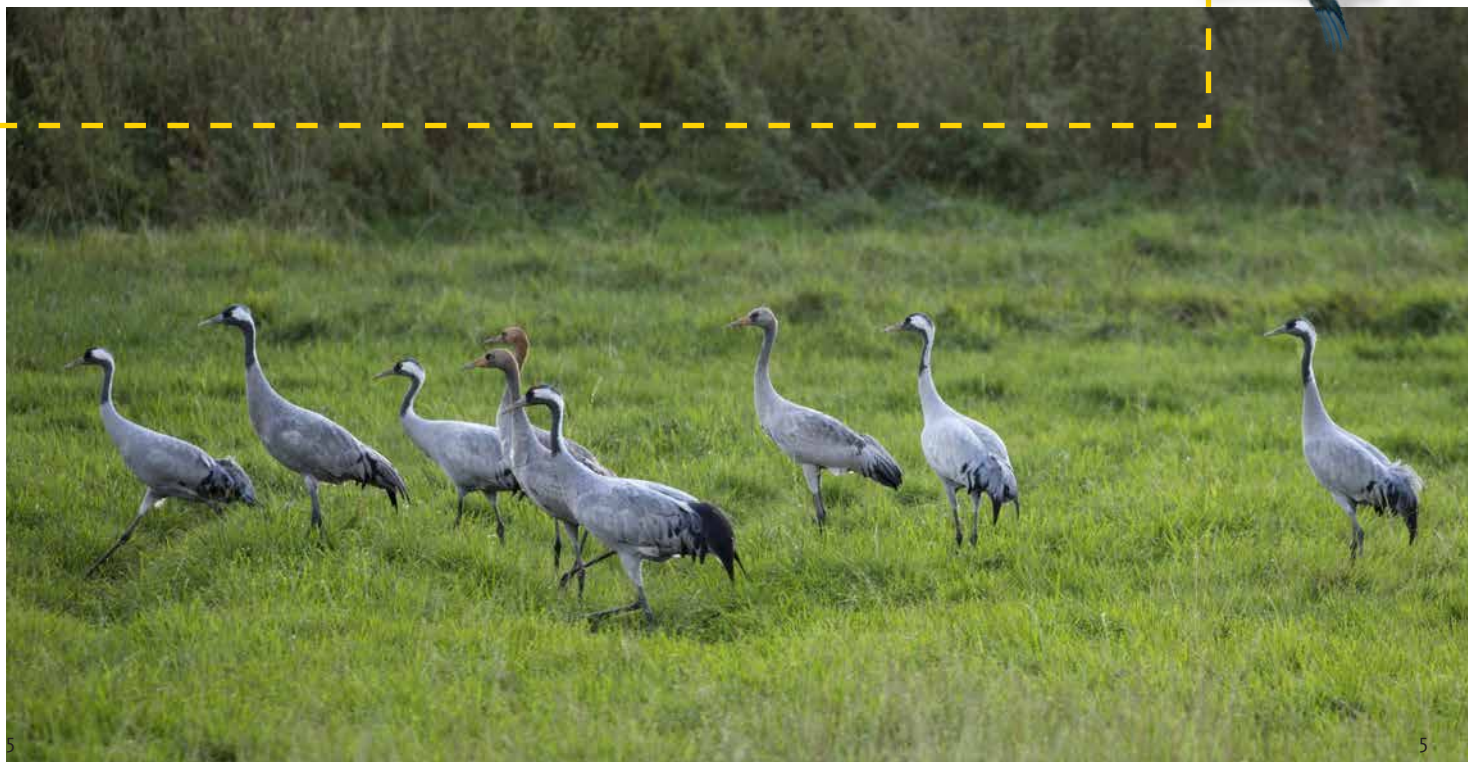

In 2001 broedden er voor het eerst sinds eeuwen kraanvogels in Nederland. Een paartje kraanvogels streek toen neer in het Fochteloërveen. Sindsdien heeft de kraanvogelbevolking zich gestaag uitgebreid. Vorig jaar verbleven er in het broedseizoen zeventig paren in ons land, waarvan er vijftig daadwerkelijk broedden. Het gros zat in Drenthe en aangrenzende delen van Friesland en Overijssel.

Sinds een paar jaar broeden er ook kraanvogels in het Hart van Drenthe, het zuidelijke deel van Nationaal Park Drentsche Aa. Afgelopen jaar nestelden hier twee paren, die beide één jong grootbrachten. Verder was er een 'rondhangend' paar dat niet tot broeden kwam.

Soms zijn in deze omgeving ook in de winter kraanvogels te zien, afgelopen winter bijvoorbeeld geregeld in Geelbroek. Maar de meeste kraanvogels trekken weg en keren in maart terug op hun broedplaatsen. In april beginnen ze met broeden. Ze nestelen op de grond, in een kletsnatte omgeving waar potentiële rovers van eieren of kuikens niet makkelijk kunnen komen. Bijna altijd

zijn het ook rustige, relatief afgelegen plekken; kraanvogels zijn gevoelig voor verstoring. Het legsel telt meestal twee eieren. Uiteindelijk worden er soms twee jongen, maar vaker één of geen jong groot. Dat laatste is niet meteen een ramp, want kraanvogels leven lang en krijgen dus meer kansen op nageslacht. De jongen zijn nestvlinders, dus net als bijvoorbeeld Kievitkuikens kunnen ze vrijwel meteen lopen en zelf voedsel zoeken. Ze zijn in verhouding tot de imposante oudervogels wel ongelofelijk klein. Maar ze groeien snel en na een week of tien kunnen ze vliegen. In hun eerste weken eten de jonge vogels voornamelijk insecten. Maar verder eten kraanvogels van alles. Resten van de landbouw oogst zijn zeer in trek en vooral in de oogsttijd (nazomer en herfst) zijn ze dan ook vaak op akkers in de wijde omtrek te vinden. In die tijd heb je de meeste kans om ze te zien. De gezinnen zijn dan goed te herkennen: pa en ma met zwart-witte kop met rood petje, het jong (of de jongen) met egaal donkergrijze hals en kop. Het jong blijft (of: de jongen blijven) tot het volgende voorjaar bij de ouders. Wanneer die weer gaan broeden wordt het weggejaagd en begint het aan zijn zelfstandige bestaan.

Drentsche Aa! INSPIREERT!

Voor veel mensen – kunstenaars, wetenschappers, natuurliefhebbers en anderen – was en is de Drentsche Aa een bron van inspiratie. In deze rubriek vertellen zij wat het landschap van de Drentsche Aa voor hen betekent.

KATJA MANAK

Nauw betrokken bij nieuwe bezoekerscentrum

HET BEZOEKERSCENTRUM VAN NATIONAAL PARK DRENTSCHE AA IN HET HUIS VAN DE DRENTSCHE AA IN DEURZE IS OPEN (ZIE OOK DE RUBRIEK NIEUWS VERDEROP IN DIT NUMMER). EEN PAAR JAAR VERBOUWEN EN INRICHTEN HEEFT EEN PRACHTIG RESULTAAT OPGELEVERD, DAT IEDEREEN MOET GAAN ZIEN. DUS KOM OPFIETSE NAAR DEURZE! MET EIGENTIJDSE MIDDELEN EN TECHNIEKEN VERTELT DE EXPOSITIE EEN HELDER VERHAAL OVER DE ONTWIKKELING VAN HET UNIEKE LANDSCHAP VAN DE DRENTSCHE AA. IN DEZE RUBRIEK LATEN WE EEN PAAR MENSEN AAN HET WOORD DIE NAUW BIJ DE TOTSTANDKOMING BETROKKEN WAREN. ZIJ RAAKTEN GEÏNSPIREERD DOOR DE DRENTSCHE AA EN INSPIREREN NU ZELF ANDEREN.

Vormgever Katja Manak van Manak Decoraties in Hooghalen gaf de bezoekersruimte en de expositie vorm, van het bedenken van het eerste concept tot en met bijdragen aan de uitvoering. Dat was een hele opgave: “We waren gebonden aan de eisen van de opdrachtgever, de eigenaar van het pand. Tegelijk wil het Nationaal Park natuurlijk een bepaalde uitstraling, een die past bij het gebied. De uitdaging was om daar een weg in te vinden. Om er een mooi en rustig geheel van te maken dat het verhaal van de Drentsche Aa duidelijk overbrengt.”

“Het was een lang en intensief proces, ook omdat er geen duidelijke planning vooraf was, alles werd in overleg in het werk bepaald. De laatste maanden kwam alles bij elkaar en moest er heel veel tegelijk gebeuren. Toen was het alle hens aan dek. Het was spannend, maar het is gelukt!”
 “Tegelijk heb ik het met ontzettend veel plezier gedaan. De samenwerking met André en Timanca [de communicatiemedewerkers van het Nationaal Park, in dienst van IVN, red.] liep gesmeerd. Die ging trouwens ook in de avonden en weekenden door, dan wisselden we nog weer ideeën uit. Ik heb er ook heel veel van geleerd over het gebied. En ik ben tevreden over het resultaat. Volgens mij is het gelukt om logica in het verhaal te brengen.”

Gastheer Jaap Gritter van Bistro Aa, het horecagedeelte van het Huis van de Drentsche Aa, was er bij vanaf de opening van de bistro ongeveer twee jaar geleden. Hij heeft het hele project dus van begin tot eind meegemaakt. Al dat verbouwen terwijl de bistro al open was, was niet altijd prettig. “Hoe vaak we niet een schoonmaker moesten inhuren vanwege al het bouwstof ...” Toch overheersen voor hem de leuke kanten. “Het was mooi om te zien hoe het elke week weer een stapje verder kwam. En als je hoe het er nu uitziet vergelijkt met toen, dat is een wereld van verschil.”

Jaap was nauw betrokken bij die gedaantewisseling. “Het was echt een samenwerkingsproject. We hadden veel overleg, over de indeling, de looplijnen door het gebouw, de taakverdeling tussen Nationaal Park en bistro, evenementen waarmee we bezoekers kunnen trekken. Ik heb over alles meegepraat en daardoor zijn de plannen soms ook aangepast. Andersom dachten André en Timanca ook met ons mee, hun inzet was om er echt een geheel van te maken. We hebben elkaar goed gevonden.”

Toen Jaap bij de bistro begon had hij nog niets met het Drentsche Aa-gebied. “Ik was er zelfs nog nooit geweest. Inmiddels heb ik veel over het gebied geleerd, dankzij de gastheerschapscursus van het Nationaal Park, maar ook dankzij mensen uit de omgeving die langskomen en graag hun kennis delen, verhalen vertellen en met boeken en krantenartikelen aankomen. Daardoor kan ik zelf mijn rol als gastheer steeds beter vervullen. Alle gasten uit de omgeving zijn trouwens erg blij dat hier een bezoekerscentrum is gekomen.”

Jaaps **collega Martijn Pruntel** loopt iets korter mee, ongeveer een jaar. Ook hij had z'n inbreng in het project, al is hij er zelf bescheiden over: “Ik deelde mijn ideeën en meningen, en vervolgens was het aan André en Timanca om daar al of niet iets mee te doen.” Hij verwacht dat het in de bistro op doorde-weekse dagen drukker gaat worden nu het bezoekerscentrum er is. “Op zondag zat het vaak al lekker vol, soms zo vol dat we zitplaatsen, kopjes en bestek te kort kwamen. Ach, dat hoort een beetje bij de opstartfase.”

Dat de bistro al open was terwijl de rest nog verbouwd werd, was soms lastig maar had ook een groot voordeel: “Zo bouwden we alvast bekendheid op. We krijgen ook al aardig wat vaste gasten.” In tegenstelling tot zijn collega heeft hij de gastheerschapscursus van het Nationaal Park nog niet gevolgd, “maar dat ga ik zeker nog doen. Ik ben een stadsjongen en had niets met het Drentsche Aa-gebied. Voor mij was het gewoon ‘een natuurgebied’. Maar langzamerhand heb ik er wel steeds meer mee, het is nu wel een speciaal natuurgebied.”

MARTIJN PRUNTEL

Drentsche Aa

Nieuw

open!

Bezoekers-
centrum

Nationaal
Park
Drentsche
Aa

Het
is
zover!

Het langverwachte nieuwe Bezoekerscentrum van Nationaal Park Drentsche Aa in Deurze heet vanaf 17 april iedereen welkom. Het centrum is gevestigd in het gebouw van het voormalige café de Aanleg aan de Asserstraat en vlak bij het Deurzerdiep. Wie het café van vroeger kent, zal versteld staan van de transformatie. Het belangrijkste deel voor bezoekers is – naast de bistro en de informatiebalie - de expositie. Die vertelt in beeld, geluid en tekst drie

verhalen van de Drentsche Aa: het ontstaan en de inrichting van het landschap, het esdorpenlandschap en de natuur. Water is de rode draad die deze verhalen verbindt. De bezoeker wordt meegenomen in de tijd, vanaf de ijstijden tot nu. Eigentijdse materialen, middelen en technieken maken een bezoek tot een bijzondere ervaring. Kom het zelf bekijken! Het centrum is van april tot en met oktober dagelijks geopend van 10:00-16:00 uur.

Vogelfolder

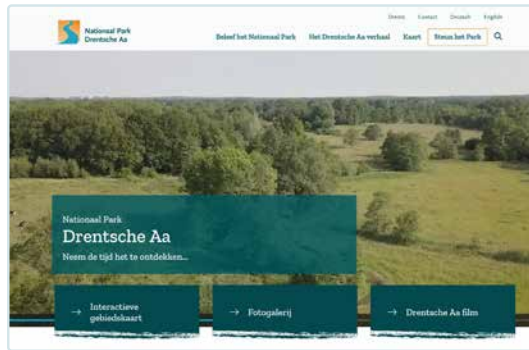
Kent u de nieuwe vogelfolder van het Nationaal Park, 'Vogelparadijs Drentsche Aa', al? In de folder passeren de meest kenmerkende en bijzondere soorten van het Drentsche Aa-gebied de revue, met tips voor plekken waar je die het beste kunt bekijken of beluisteren. Zowel broedvogels als winter- en trekvogels komen aan bod. De folder is verkrijgbaar bij het nieuwe bezoekerscentrum van het Nationaal Park in Deurze.

Besluit ministerie van LNV

De provincie Drenthe heeft al geruime tijd in haar Omgevingsvisie het hele stroomgebied van de Drentsche Aa, van brongebieden tot benedenloop, als Nationaal Park opgenomen. Op 15 oktober 2024 heeft nu ook het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LNV) dit formeel bekrachtigd. Daarmee heeft het Nationaal Park Drentsche Aa de nationale erkenning die het al lange tijd verdient.

Vernieuwde website

De website van Nationaal Park Drentsche Aa is vernieuwd. Met een frisse vormgeving en duidelijke indeling is de site nu gemakkelijker te gebruiken voor bezoekers van het park. De nieuwe website biedt meer informatie over wandel- en fietsroutes, bezienswaardigheden en activiteiten. Ook zijn er handige tips en de nieuwste updates over het gebied te vinden. Neem maar eens een kijkje: www.drentscheaa.nl.

Interactieve gebiedskaart

Nationaal Park Drentsche Aa heeft een nieuwe interactieve digitale gebiedskaart. De kaart is ontwikkeld door Wolfmaps en biedt een moderne manier om het park te verkennen. Je kunt er wandel- en fietsroutes op vinden, bezienswaardigheden ontdekken of een gastheren- of gastvrouwenpunt opzoeken.

De kaart is online te bekijken via de website van het park: www.drentscheaa.nl/kaart. Ook in het bezoekerscentrum van het park is de kaart beschikbaar.

Drentsche Aa

Nieuws

Natuurnieuwtjes

- Tijdens een excursie van de Paddenstoelenwerkgroep Drenthe in De Strubben-Kniphorstbosch afgelopen najaar zijn een aantal zeldzame soorten gevonden, waaronder de sombere spleetvezelkop, het bruin elfenschermpje en de purperbruine franjehoed.
- Rond het Eexterveld overwinterden weer duizenden toendrarietganzen met een enkele kleine rietgans ertussen.
- Verschillende klapksters waren weer te vinden op hun vaste winterverblijfplaatsen, waaronder het Ballooërveld en de Gastersche Duinen.
- Kraanvogels blijven steeds langer in de winter in het gebied, met name rond Geelbroek en Amen tussen de overwinterende kleine en wilde zwanen.
- Er worden steeds vaker zeearenden op allerlei plekken in het gebied gezien.
- Dit najaar waren er regelmatig bokjes tussen de watersnippen in gemaaide graslandpercelen. Het bokje lijkt precies op een watersnip, maar dan een maatje kleiner.

(Met dank aan Vincent de Lenne, Staatsbosbeheer)

Vernieuwde informatiezuilen

De oude informatiezuilen in Nationaal Park Drentsche Aa worden medio april vervangen door nieuwe. De nieuwe zuilen zijn niet alleen mooier, maar ook praktischer. Ze zijn ontworpen om het voor bezoekers makkelijker te maken om informatie te vinden. Met duidelijke plattegronden en tips over het park kunnen bezoekers snel hun weg vinden en meer leren over de omgeving. Ook zijn er QR-codes toegevoegd, zodat bezoekers snel extra informatie kunnen verkrijgen via hun smartphone.

Beek in Beeld: exposities en boek

Negentien kunstenaars van de Beeldende Kunstenaarsvereniging Drenthe lieten zich een jaar lang inspireren door het unieke landschap van de Drentsche Aa. In het vorige nummer van Doorstroom (de rubriek 'Drentsche Aa inspireert') besteedden we er aandacht aan. Het resultaat is een imposante collectie figuratieve, impressionistische en abstracte tekeningen, schilderijen, grafiek en beelden. De werken worden op twee locaties geëxposeerd: in Museum Nienoord in Leek (17 april tot en met 31 augustus; zie www.museumnienoord.nl) en

in de DSG galerie in warenhuis Vanderveen in Assen (4 juli tot en met 13 september; zie www.drentsschildersgenootschap.nl). Verder zijn er lezingen, open ateliers en kunstenaars die als artist-in-residence aan het werk gaan op landgoed Nienoord. Meer informatie daarover op www.drentsschildersgenootschap.nl. De kunstwerken zijn ook gebundeld in een lijvig boek. De tekst van het boek is van schrijver en zanger Egbert Meijers, ambassadeur van Nationaal Park Drentsche Aa.

**EVEN
KIEKEN**

JONKERSHEIDE

Het noordelijkste puntje van de boswachterij Gieten-Borger, tegen de Verlengde Asserstraat (de 'oude' weg van Gieten naar Rolde) aan, is een verrassend stukje natuur met een bijzondere geschiedenis. Het bestaat uit bos en heide met een paar watertjes. Een van die watertjes is het Klein Jonkers Zandgat en de hei wordt door de omwonenden Jonkersheide genoemd. De namen verwijzen naar de familie Jonker, afkomstig uit het Groningse Wildervank, die hier in de jaren twintig begon met zandwinning. Er was veel vraag naar zand, ter plekke bleek een goede kwaliteit zand in de bodem te zitten en voor het vervoer ervan kwam het toenmalige spoor tussen Assen en Gieten goed van pas. We hebben het over de spoorlijn waarover ook de passagierstreinen van de Noordooster Locaalspoorwegmaatschappij (NOLS) tussen Assen en Stadskanaal reden. De voormalige spoordijk is er nog, nu grotendeels als fietspad.

In de jaren voor de Tweede Wereldoorlog bouwden de Jonkers hier een eigen betonnen zandzuiger en een eigen betonfabriekje. Het bedrijf breidde gestaag uit. In de hoogtijdagen had de fabriek acht vrachtwagens bij de weg. In de fabriek zelf werkten zo'n vijftien mensen en de zandzuigerij had ongeveer

zes personeelsleden. In 1954 verhuisde de zandzuigerij een stukje zuidwaarts naar wat nu officieel het Gasselterveld heet. In de volksmond is het nog steeds Jonkers Zandgat. De oude betonfabriek is in 1983 gesloopt. Er bleef een mooi natuurgebied achter.

BRON: WWW.GEHEUGENVANGIETEN.NL

HET HELE JAAR DOOR HOUDT HET NATIONAAL PARK DRENTSCHE AA EXCURSIES ONDER LEIDING VAN ERVAREN GIDSEN. HIERONDER EEN GREEP UIT HET AANBOD VAN DE KOMENDE MAANDEN. HET COMPLETE OVERZICHT VINDT U IN DE OP STAP KRANT (ONDER ANDERE VERKRIJGBAAR BIJ HORECA-ONDERNEMERS IN HET DRENTSCHE AA-GEBIED) EN (MET DE MEEST ACTUELE GEGEVENS) OP ONZE WEBSITE (WWW.DRENTSCHEAA.NL/ACTUEEL/ACTIVITEITEN). DEELNAME AAN DE EXCURSIES IS GRATIS; AAN HET EIND VAN DE EXCURSIE KUNT U EEN VRIJWILLIGE BIJDRAGE VOOR HET GEBIEDSFONDS DRENTSCHE AA GEVEN. AANMELDEN IS NIET NODIG. GOEDE WANDELSCHOENEN OF LAARZEN WORDEN AANBEVOLEN. LET OP: UW HOND MAG NIET MEE.

Activiteiten uitgelicht

Zaterdag 12 april

VROEGE VOORJAARSWANDELING ROND HET SMALBROEKENLOOPJE

Het Smalbroekenloopje is een van de beekjes van de Drentsche Aa. Het loopje ontspringt in het Ballooërveld, in een zogenaamde stroet, en is slechts 1 kilometer lang. Tijdens deze afwisselende wandeling zien we de elementen die het esdorpenlandschap zo bijzonder maken: het dorp, de es, het beekdal en het veld. Hier zijn cultuurhistorie en natuur onlosmakelijk met elkaar verbonden. In het voorjaar laten vogels zich vooral 's morgens vroeg horen. Ook de bloeiende dotters en andere voorjaarsbodes ontsnappen niet aan de aandacht van de gidsen.

Start 8.00 uur, NP-parkeerplaats bij Schaapskooi Balloo, Crabbeweg 2 Balloo

DE HIER UITGELICHTE EXCURSIES DUREN ALLE ONGEVEER TWEE UUR

Zaterdag 12 april

VOORJAARSWANDELING LANGS HET SCHITTERENDE ZEEGERSLOOPJE EN SCHIPBORGSCHIE DIEP

We maken een prachtige wandeling langs het schitterende Zeegserloopje en een deel van het Schipborgsche Diep. Onderweg kunnen we genieten van het prachtige uitzicht over de beekdalen.

We komen ook langs de mooie plas het Siepelveen en we lopen over een gedeelte van de Zeegser Duinen.

Start 10.00 uur,

NP-toegangspoort Wedbroeken aan de Zuidlaarderweg tussen Zuidlaren en Tynaarlo

Excursieprogramma

Zaterdag 26 april (Koningsdag)

VOORJAARSBLOEIERS IN EEN BOEIEND LANDSCHAP

Tijdens deze excursie staan landschap en flora centraal. We wandelen langs het Deurzerdiep en over Kampsheide. We ontdekken het landschap en welke planten en bloemen er bloeien.

Start 10.00 uur, NP-toegangspoort Deurze (bij bezoekerscentrum), Deurze 1 in Deurze

Zondag 27 april

VENNEN EN WOLLEGRAS IN HET HART VAN DRENTH

In boswachterij Hart van Drenthe liggen prachtige veentjes. De wandeling voert langs een handvol van deze bijzondere plekken. Het zijn natte open plekken in het bos, soms nog met open water en soms helemaal dichtgegroeid. In deze tijd van het jaar kleurt het in groten getale aanwezige wollegras de veentjes wit. Er vliegen vaak libellen en waterjuffers. En met een beetje mazzel horen we een oorverdovend kikkerconcert.

Start 10.00 uur, parkeerplaats Zandspeelplaats aan de weg Blankeveen bij Elp. Aangegeven vanaf de weg Schoonloo-Elp (N374)

Dag van het Nationaal Park – 24 mei

Op 24 mei 2025 vieren we de Europese Dag van het Nationaal Park. Dit jaar staat biodiversiteit centraal. In alle nationale parken in Nederland kijken we naar de talloze soorten planten en dieren die er leven. Ook in Nationaal Park Drentsche Aa zijn er allerlei activiteiten voor jong en oud. Nationaal Park gidsen en gidsen van partnerorganisaties nemen je mee de natuur in en leren je er meer over. Meer weten? Meedoen? Kijk op de website van het park: www.drentscheaa.nl.

NP
Soorten
Challenge
2025

nationaalpark.nl

Nationale
Parken

VOOR DE LENS

"Fotograferen is mijn grote hobby en ik ga vaak op pad met mijn camera. Ik ben altijd al een natuurmens geweest en zodra het me lukt ben ik te vinden in het Drentsche Aa-gebied rondom Loon, Taarlo, Balloo, Gasteren of Oudemolen. Het maakt me eigenlijk niet uit waar, als ik maar de contouren van de Drentsche Aa kan volgen. Dit gebied is als een medicijn voor mij. Ik word er zo rustig van en vergeet even alles om me heen. Heb al veel gezien, zoals bevers, otters, zeearenden maar ook orchideeën en andere bijzondere bloemen, en veel daarvan vastgelegd op mijn camera.

Deze foto van begin mei vorig jaar, van twee baltsende fazanthanen in de buurt van Taarlo, was echt een bijzonder moment. Ik was daar met een wandelmaatje toen de twee 'kemphanen' elkaar in de veren vlogen op een mooie akker waar ook net een boer met zijn trekker aan het werk was. Ik legde de twee fazanten van alle kanten vast, maar met de trekker op de achtergrond is toch wel een heel mooi plaatje geworden. Heb veel respect voor de boeren; dat komt mede door mijn veel te vroeg overleden schoonvader, die altijd voor de boeren aan het werk was."

Jacob Tempel, Assen

STEUN

FONDS
Nationaal Park
Drentsche Aa

Ben je ook supporter van de Drentsche Aa? Stort een bijdrage in ons fonds. We steunen daarmee o.a. bewoners die in hun eigen buurt aan de slag gaan om het landschap nog mooier te maken.

Scan de QR-code om een vrije gift te doen aan Nationaal Park Drentsche Aa.

Door de beperkte oplage van Doorstroom is het niet mogelijk om met een wikkel of print op het blad zelf te werken. De biobased afbrekbare plastic verpakking is vooralsnog de enige oplossing. Mocht u het blad alleen digitaal of zelfs helemaal niet meer willen ontvangen, meld dit dan via drentscheaa@drenthe.nl

Bent u al geabonneerd op onze digitale nieuwsbrief? Deze gratis nieuwsbrief komt vier keer per jaar uit. Zie www.drentscheaa.nl/actueel/digitale-nieuwsbrief

DRENTSCHE AA
NIEUWSBRIEF

COLOFON

Secretariaat Nationaal Park Drentsche Aa

Kees Folkertsma, Elaine Sapulete
Postbus 122, 9400 AC Assen
Telefoon: (0592) 365 555

E-mail: drentscheaa@drenthe.nl
Internet: www.drentscheaa.nl

Communicatie en Educatie Nationaal Park Drentsche Aa

IVN Drenthe: André Brasse,
Timanca Manak

Bezoekerscentrum Nationaal Park Drentsche Aa

Asserstraat 63, 9451 TA Rolde
Postbus 125, 9400 AC Assen

Telefoon: (0592) 371 740
E-mail: drentscheaa@ivn.nl

Teksten en eindredactie

Henk van den Brink, Noordwolde (Gr)

Redactie

André Brasse, Henk van den Brink,
Timanca Manak

Fotografie

NP Drentsche Aa (tenzij anders
aangegeven)

Grafische verzorging

Provincie Drenthe

Cartografie

Datateam provincie Drenthe

Druk Scholma, Bedum

Verspreiding Post NL

MIX
Papier van
verantwoorde herkomst
FSC® C020294

© Secretariaat Nationaal Park Drentsche Aa 2025

ISSN: 1876-8989

Nederland heeft 21 nationale parken

Partner van
Geopark de Hondsrug
UNESCO Global Geopark

